

Nr 28.

Av herr **Sederholm**, *angående visst villkor för bidrag från anslaget till byggande av enskilda utfartsvägar.*

Enligt mom. 3 kungörelsen den 11 oktober 1918 (nr 886) angående statsbidrag till anläggande av enskilda utfartsvägar må sådant bidrag ej utgå med mindre vederbörande landsting för ändamålet beviljat medel, uppgående till minst 15 procent av det belopp, som utav riksstatsanslaget blivit för vederbörande län anvisat. I årets sjätte huvudtitel, punkten 13, har chefen för kommunikationsdepartementet i samband med behandling av frågan om anslag till byggande av enskilda utfartsvägar på angivna skäl ifrågasatt sådan ändring av berörda villkor, att den komme att innefatta krav på att till det i varje särskilt fall avsedda vägföretaget bidrag med av vederbörande landsting anvisade medel utgår med minst 15 procent av statsbidragets belopp.

Förenämnda kungörelse grundades på ett i proposition nr 418 till 1918 års riksdag framlagt och av riksdagen bifallet förslag i ämnet. Till grund för propositionen låg huvudsakligen ett av särskilt tillkallade sakkunniga framlagt förslag, avseende även andra slag av vägar. Enligt vad de sakkunniga meddelade, utginge för det dåvarande i de två nordligaste länen anslag till utfartsvägar från av landstingen och i Norrbottens län även från de av länsstyrelsen ur nödhjälpsfonden beviljade medel. För ett fortsatt utnyttjande av sådana medel och för att framkalla offervillighet för ifrågavarande ändamål från det allmännas sida även inom länen, funno de sakkunniga synnerligen lämpligt och påkallat, att staten som villkor för bidrag till enskilda utfartsvägar uppställde den fordran, att landstinget i respektive län beviljade ett tillskott till det för länet för ändamålet utgående statsanslaget uppgående till minst 15 procent av detsamma.

Föredragande departementschefen, som anslöt sig till de sakkunnigas förslag, yttrade i övrigt härom: »Genom det föreslagna villkoret för statsbidrags utgående, att även bidrag från av landstingen anslagna medel erhålles, torde vinnas en ytterligare garanti för att statens bidrag kommer på sin rätta plats».

Vad de sakkunniga och departementschefen sålunda anfört torde angiva det huvudsakliga syftet med ifrågavarande villkor.

Emellertid uppkomma avsevärda olägenheter på grund av villkorets begränsning till landstingen. Landstingen kunna av olika skäl visa sig obenägna att anvisa medel för ändamålet. Särskilt torde detta gälla inom de län, som först på senare tider blivit delaktiga i anslaget till enskilda utfarts-

vägar. Det synes icke rimligt och rättvist att vägar, i och för sig lika förtjänta av statsbidrag men belägna inom skilda län skola behandlas olika vid beviljande av statsbidrag, beroende på om just respektive landsting beviljat medel för ändamålet. Än mer påfallande blir obilligheten, om en väg till sin sträckning faller inom två län, av vilkas landsting det ena beviljat bidrag för ändamålet men ej det andra, men inom det senare länet finnas andra medel tillgängliga för ett motsvarande bidrag till företaget.

Redan förenämnda sakkunniga angåvo ett sätt, varigenom medel från annat håll än landstinget eller genom statsbidrag kunde komma enskilda utfartsvägar till godo, nämligen genom att länsstyrelsen av för ändamålet tillgängliga medel beviljade bidrag till dylikt vägföretag. Det är icke heller uteslutet, att någon donationsfond kan vara eller bli avsett för ändamålet. Vidare kunna medel tänkas bli ställda till disposition av kommuner och andra samfälligheter, åtminstone för vägar av något allmänt intresse, eller av akademier eller samfund o. s. v. Om Kungl. Maj:t efter förslag av länsstyrelsen eller, i de nordliga länen, länsstyrelsen skulle finna en enskild utfartsväg i och för sig vara förtjänt av statsbidrag, och bidrag till vägen av andra medel kunna ställas till disposition till belopp av minst 15 procent av statsbidraget, synes icke någon anledning föreligga att avslå sökt statsbidrag till företaget.

Det synes ej heller nödvändigt för vinnande av nyss angivna syften, att bidrag endast från landsting kan möjliggöra erhållande av statsbidrag.

Även om i vissa av nämnda fall den av 1918 års sakkunniga betonade offervilligheten inom länet från det allmännas sida icke kommer till uttryck, torde det väl numera, sedan betydelsen av de enskilda utfartsvägarna blivit alltmera uppskattad och anslaget till desamma kommit att omfatta hela landet, få anses utgöra en tillräcklig manifestering av orsintresset, att medel för ändamålet över huvud finnas tillgängliga.

Föreskrifterna i förberörda kungörelse om handläggningen av sådant ansökningsärende — bl. a. skall länsstyrelsen höra vederbörande kommunal- och vägstämman samt landsfiskalen i orten — få anses utgöra tillräcklig garanti för att statsbidraget kommer på sin rätta plats.

Under återopande av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att såsom villkor för bidrag från anslaget till byggande av enskilda utfartsvägar skall gälla, jämte i övrigt meddelade föreskrifter, att statsbidrag till företag ej må utgå med mindre annan än sakägare till företaget beviljat bidrag, uppgående till minst 15 procent av statsbidragets belopp.

Stockholm den 21 januari 1931.

G. Sederholm.